

[Baunsgaard.]

tilkomme de enkelte, såfremt også de for domstolene indankede krav kan imødekommes. Den endelige regulering må som nævnt i § 7 foretages, når alle retssager er afgjort. Jeg håber, dette er rigtigt forstået, for langvarige retssager er ikke utænkelige, vel nærmest sandsynlige, og der vil let kunne tænkes situationer, hvor det vil ramme unødigt hårdt, om man skal vente endnu lang tid på udbetaling af den erstatning, som det under alle omstændigheder kan tilkomme de pågældende at få.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige det radikale venstres støtte til velvillig og hurtig behandling af det efter vor formening nødvendige lovforslag.

Niels Andersen: Jeg skal på retsforbundets vegne tilsige en velvillig behandling af det foreliggende lovforslag, der må betegnes som en nødvendighedens lov. Der kan naturligvis være enkelte problemer, man nærmere må se på i et udvalg, særlig spørgsmålet om nævnets sammensætning, men i øvrigt kan jeg som sagt tilsige en velvillig og hurtig behandling fra retsforbundets side.

Aksel Larsen: Jeg kan på min gruppes vegne give tilsagn om støtte til gennemførelse af et lovforslag som det her foreliggende. Jeg må dog knytte nogle bemærkninger, ikke så meget måske til selve lovforslaget som til den omstændighed, at dette lovforslag fremkommer, til den praksis, man her gennemfører, til de principper, man her knæsetter.

Den første tanke, der melder sig, er, at det altså ved dette lovforslag såvel som ved de bemærkninger, der er fremsat af ministeren og adskillige af de ærede ordførere, erkendes, at en stat har ret til at foretage nationalisering. Det er ret interessant at få det fastslået her i tinget, for hvis jeg ikke husker meget fejl, har man, da Ægypten nationaliserede Suezkanalen, forsøgt at fremstille det sådan, at det var folkeretsstridigt, men nu har vi fået at vide af jurister her i tinget, at nationalisering mod erstatning ikke er folkeretsstridig. Hvis den erkendelse var trængt tilstrækkeligt igennem for godt og vel et år siden, havde vi undgået en hel del spektakler.

Dernæst: der er naturligvis forskellige

arter af nationalisering. Hvis man i et land som et led i overgangen fra kapitalisme til socialisme foretager en såkaldt nationalisering af privatejede produktionsmidler, er der ikke noget at gøre herved. Det er en social revolution, og dér kan jeg ikke se, at udenlandske kapitalister, som ejer produktionsmidler i et land, har nogen principiel ret til at blive stillet gunstigere end det pågældende lands egne kapitalister. Ikke desto mindre synes det at være tilfældet, at man i visse tilfælde, hvor der under sådanne omstændigheder er foretaget nationalisering, kan få eller regne med at få en vis erstatning fra de pågældende stater. Det er også på dette grundlag, lovforslaget er udarbejdet. Nu vel, vi kan ikke have noget imod, at man forsøger at få sådanne erstatninger.

Jeg gør i øvrigt opmærksom på, at lovforslaget også dækker et andet område, nemlig ejendom, der af en anden stat er inddraget eller på anden lignende måde unddraget ejerne. Her tænkes f. eks. på, hvad der er sket i Japan under krigen; det var ikke just nationalisering.

Jeg er indforstået med, at hvis der er mulighed for at få en sådan globalerstatning, som der her tales om, kan man udnytte denne mulighed, og så må man finde ud af, hvorledes man skal fordele erstatningen til de pågældende. Jeg tror ikke, det kan gøres på stort anden måde end efter de retningslinjer, der er trukket op i dette lovforslag. Jeg er ikke i stand til med så stor sagkundskab som mange andre at diskutere, hvilke mulige komplikationer der kan opstå, når loven skal føres ud i praksis og globalerstatningerne fordeles til skadelidte, men jeg kan da i alt fald henstille, at man til sin tid tager hensyn til, om det drejer sig om tab af personlig ejendom eller tab af det, man i nationaløkonomiens sprog kalder privat ejendomret til produktionsmidlerne. Personlig ejendom, altså personlige effekter, møbler, klæder og gud ved hvad, mener jeg man i videst muligt omfang bør yde fuld erstatning for, hvis man i øvrigt ikke er i stand til at yde fuld erstatning for de tab, danske statsborgere måtte have lidt. Derimod må erstatningerne for mistede kapitalbeløb kunne nedskæres, hvis det ikke er muligt af globalbeløbet at yde fuld erstatning.